

PORADŇA PRE OBČIANSKE A ĽUDSKÉ PRÁVA

CENTER FOR CIVIL AND HUMAN RIGHTS

KRIVÁ 23, 040 01 KOŠICE, SLOVENSKO

- » telefón/fax: 055 – 68 06 180 » mobil: 0908 69 55 31
- » www.poradna-prava.sk » poradna@poradna-prava.sk
- » IČO: 37 86 72 70 » bankové spojenie: 5519629/5200

TLAČOVÁ SPRÁVA

V Košiciach, 15.06.2016

V súdnom konaní proti segregácii rómskych detí v základnej škole v Starej Ľubovni – Podsadek vypovedal svedok

Dňa 14.6.2016 pokračovalo súdne konanie proti štátu, zastúpenom ministerstvom školstva, a mestu Stará Ľubovňa za segregáciu rómskych detí v základnej škole v lokalite Stará Ľubovňa – Podsadek. Školu navštevujú dlhodobo len sociálne znevýhodnené rómske deti. Žalobu podala mimovládna organizácia Poradňa pre občianske a ľudské práva (Poradňa), ktorá namieta, že vzdelávanie v etnicky segregovanej škole nedokáže zabezpečiť rómskym deťom rovné vzdelávacie šance a navrhuje ich integráciu v ostatných školách v meste. Súd na včerajšom pojednávaní vypočul ako svedka miestneho obyvateľa z majority, ktorý zdôraznil dôležitosť integrácie rómskych detí spolu s deťmi z majority na školách v meste. Pojednávanie súd odročil na 6.10.2016, kedy pravdepodobne o podanej žalobe rozhodne.

Tzv. verejnú žalobu podľa antidiskriminačného zákona podala Poradňa na jar 2015 na Okresný súd Bratislava III. V súdnom konaní namieta, že samospráva a zodpovedné štátne orgány, vrátane ministerstva školstva, neprijímaním opatrení na odstránenie segregácie rómskych detí v príslušnej základnej škole porušujú domáce a medzinárodné právne predpisy na ochranu pred diskrimináciou. Namiesto prijatia opatrení na ochranu pred diskrimináciou rozšírili kapacity školy vybudovaním modulovej prístavby, ktorá bola otvorená na začiatku tohto školského roka. Toto opatrenie považuje Poradňa za nesystémové a podľa nej segregáciu rómskych detí v danej škole v súčasnosti len udržiava.

Na návrh Poradne súd predvolal ako svedka Stanislava Reľovského - iniciátora petície obyvateľov z majority v Podsadku, ktorí samosprávu Starej Ľubovne v minulom období žiadali, aby nepodporila modulovú prístavbu k základnej škole a usilovala sa o integráciu rómskych detí spolu s ostatnými deťmi v školách v meste. Reľovský vo svojej výpovedi okrem iného uviedol, že ako rodák z lokality Podsadek dlhodobo vníma, že vzťahy medzi miestnou rómskou menšinou a majoritou nie sú ideálne a segregované vzdelávanie rómskych detí na miestnej škole k ich zlepšeniu nijako neprispieva. Vo svojej výpovedi pred súdom Reľovský okrem iného zdôraznil: *“Súčasná situácia podľa mňa môže viesť k stupňovaniu konfliktov medzi rómskou menšinou a majoritou na Podsadku. Vyrastal som s rómskymi deťmi a zastávam názor, že pokiaľ sa spoložitie rómskych detí a detí s majority nebude podporovať od malička, cestu si k sebe nenájdu.”*

Poradňa do súdneho spisu zároveň predložila aj odborné stanoviská odborníkov z akademického prostredia, ktoré poukázali na viaceré negatívne dôsledky segregácie. Alica Petrasová, docentka pedagogiky z Prešovskej univerzity vo svojom stanovisku okrem iného zdôraznila, že úlohou školy je nielen vzdelávať, ale aj socializovať, a segregované školy túto úlohu vo vzťahu k rómskym deťom nedokážu dostatočne zabezpečiť. Jana Plichtová, profesorka sociálnej psychológie z Filozofickej fakulty Univerzity Komenského vo svojom stanovisku okrem iného konštatovala, že segregácia vo vzdelávaní poškodzuje kognitívny, emocionálny a morálny vývin rómskych detí a negatívne vplyva na ich sebahodnotenie. Zároveň zdôraznila, že segregácia rómskych detí vo vzdelávaní má negatívny dopad aj na morálny vývin detí z majoritnej spoločnosti. Ďalej tiež zdôraznila, že segregácia vo vzdelávaní udržiava predsudky voči rómskej menšine, podporuje jej dehumanizovaný obraz v

spoločnosti a prispieva k vzájomnej nedôvere medzi rómskou menšinou a príslušníkmi majoritnej spoločnosti, čo vedie k vzájomnej nevraživosti, nenávisti až prejavom násilia.

Stanislava Liptáková, advokátka spolupracujúca s Poradňou po pojednávaní uviedla: „Je zrejmé, štát v zastúpení ministerstvom školstva ako aj Mesto Stará Ľubovňa naďalej trvajú na tom, že segregované vzdelávanie rómskych detí na škole v Podsadku je v ich najlepšom záujme a v súlade so zákonom. Zároveň odmietajú svoju povinnosť prijímať preventívne opatrenia a opatrenia na odstránenie diskriminácie, ktorá bezprostredne vyplýva z domáceho a medzinárodného antidiskriminačného práva. Na ďalšom pojednávaní začiatkom októbra súd pravdepodobne o podanej žalobe už rozhodne.“

Pripomínam, že Európska komisia v súčasnosti stále vedie proti Slovensku vlastné interné právne konanie za diskrimináciu rómskych detí vo vzdelávaní, vrátane ich segregácie na základných školách, a od slovenských štátnych orgánov požaduje prijímanie účinných opatrení na jej odstraňovanie. Ministerstvo školstva, ktoré v súdnom konaní zastupuje štát, by si malo uvedomiť, že jeho postoj v tomto súdnom konaní, môže v konečnom dôsledku prispieť k tomu, že sa Európska komisia napokon rozhodne podať žalobu proti Slovenskej republike na Súdny dvor EÚ v Luxemburgu za pretrvávajúcu segregáciu rómskych detí vo vzdelávaní a dlhodobú nečinnosť štátu v tejto oblasti,“ dodáva advokátka Liptáková.

Štefan Ivanco, programový koordinátor Poradne pre občianske a ľudské práva a zástupca žalujúcej strany po pojednávaní uviedol: „V rámci dokazovania sme súdu predložili stanoviská odborníkov z akademickej obce, ktoré potvrdzujú ďalekosiahle negatívne dôsledky segregácie rómskych detí vo vzdelávaní na segregované rómske deti, ale aj na deti z majority a demokratickú spoločnosť ako takú. Podotýkam, že v januári 2012 slovenská vláda prijala stratégiu integrácie Rómov do roku 2020, ktorá stojí na princípoch destigmatizácie, degetoizácie a desegregácie znevýhodnených príslušníkov/-čiek rómskej menšiny. Potreba prijímania desegregačných opatrení v Starej Ľubovni, ktorú v súdnom konaní presadzujeme, nie je v podstate ničím iným, iba zvnútornením týchto princípov do konkrétnej praxe v danej lokalite.“

Súd pojednávanie odročil na 6.10.2016, kedy pravdepodobne o podanej žalobe rozhodne.

- KONIEC -

Kontakty:

Štefan Ivanco - programový koordinátor Poradne pre občianske a ľudské práva a zástupca žalujúcej strany: tel. č.: 0949 338 396; e-mail: poradna@poradna-prava.sk

Stanislav Reľovský – spoluiniciátor petície proti výstavbe modulovej školy, Stará Ľubovňa: tel. č.: 0908 948 274

Poradňa pre občianske a ľudské práva je mimovládna organizácia, ktorá sa venuje ochrane ľudských práv a slobôd so zameraním na ochranu práv menšín a ochranu pred diskrimináciou. Pozornosť dlhodobo venuje predovšetkým otázkam diskriminácie rómskej etnickej skupiny v rôznych oblastiach života na Slovensku. Venuje sa tiež ochrane reprodukčných práv a problematike policajného násilia. Poradňa vo svojej práci rozvíja metódu strategického vedenia súdnych sporov v prípadoch diskriminácie a porušovania ľudských práv menšín. Zabezpečuje sprostredkovanie bezplatného právneho poradenstva vo vybraných prípadoch porušenia ľudských práv a bezplatného právneho zastupovania v konaniach pred slovenskými súdmi a Európskym súdom pre ľudské práva v Štrasburgu. Vykonáva tiež terénny monitoring, advokačné aktivity vo vzťahu k štátnym inštitúciám a realizuje vzdelávacie aktivity v oblasti ochrany pred diskrimináciou pre odbornú a laickú verejnosť. V ostatných rokoch viedla okrem iného aj súdny spor, v ktorom slovenské súdy rozhodli o segregácii rómskych detí v ZŠ s MŠ v Šarišských Michaľanoch.

Web: www.poradna-prava.sk

